

1883-02-16

AFSENDER

Niels Skovgaard

MODTAGER

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Afsendersted:
Rosenvænget

Omtalte personer:
Christian Blache
Johan Julius Exner
Gitte Høyen
August Jerndorff
Søren Kierkegaard
Peder Severin Krøyer
Ferdinand Meldahl
Hanne Westengaard
Kristian Zahrtmann

Arkivplacering:
Mappe 18 nr. 15 og 15b

DOKUMENTINDHOLD

Niels Skovgaard skriver om den interne debat i kredsen omkring Kunstakademiet. Han spørger om han skal tilmelde Joakim Skovgaards malerier til en udstilling. Der er tale om værket "Piger og koner som vasker tøj i en å i Halland" fra 1881 og et "italiensk" billede.

TRANSSKRIFTION

Mappe 18 nr. 15 a + b

Rosenvænget 16 Feb. 1883

|Besvaret|

Kjære Joakim!

Du beder om at høre min mening, vel! den er at det vilde være galskab om vi unge udstillede særskilt. Der var jo nok lidt tale om det lige efter Nytår, nu husker jeg ikke bestemt om det spørgsmål var fremme på vores møde, men jeg synes |at| det |var det| og at det lige straks blev besluttet, ikke at gjøre noget Skridt i det på opositionelt skridt der; i hvert tilfælde har alle her hjemme nylig været med til at vælge til udstillingskommiten, og når de lige har det, vilde det da være latterligt ikke at vilde udstille, og hvorfor gjøre sig selv latterlig? så burde man |da| ikke heller have valgt at – og modtaget valg til den ting.

Udstillingskomiteen er Blache, Exner, Heins, Hansen, Jerndorff, Krøyer, Stein og naturligvis Meldahl. Du skriver at det skulde være for at vise at de unge har mindst ligeså megen dygtighed som lemmerne, det tror jeg er aldeles unyttigt; skulde det være de ældre som |det| skulde vises, så siger jeg, at de meget godt kan se det når der udstilles samlet, og er der nogen som ikke kan det, så kan de det såmænd heller ikke når der udstilles hver for sig; |og| skulde det være publikum, så er det såmænd ligeså overflødigt, for alle bladene er jo hvert forår enige om at bearbejde det sådan i den hensende, så at der snarere var grund til at gjøre noget, for at vise det, at de lemmerne ikke består af lutter øjer.

Da jeg havde fået Dit brev, hvori Du fortæller, at Du har de forskrevet Dig til Hasselris eller Zartmand, eller hvad det nu |er| var Du har de og gjort, havde vilde

-2-

jeg |egentligt| straks have skrevet til Dig, men det blev ikke til noget, og jeg har gået og haft travlt, og jeg ved ikke hvad, og har da, som jeg vist ikke behøver at fortælle, ikke fået skrevet før nu. Den sag med adressen er der jo mere mening i end i udstilleriet, men jeg er dog ikke af samme mening som Du.

Efter hvad jeg har kunnet mærke, er grunden til nægtelsen egentlig den, at man synes, at der slet ingen ting er vundet ved den nye reform af Akademiet, man siger, 9 mod 23 det er jo intet det de kan jo ingen ting sætte igennem, og man finder at grundlaget (nemlig selvsupleringen) er pine galt, og vil derfor ikke arbejde på det. Min mening er ganske vist også at grundlaget er galt, men jeg synes at man dog skal at arbejde på det indtil videre, fordi jeg ikke kan få i mit hoved at der ingen ting er vundet, foreløbigt er det ganske vist ikke meget, men en gang vilde de (når man var gaet ind på reformen) der ønsker selvsupleringen ophævet, dog blive i flertal [der] i Akademiet, og så vilde det rette øjeblik være kommet til den ordning vi ønsker, og det vilde dog sikkert ikke vare nogen evighed inden det vilde ske, de fleste inde i Akademiet er gamle, jeg indser heller ikke at man ad den vej man går skal komme hurtigere til målet, for der er ingen grund til at håbe, som man kunde ifjor, at kongen og ministeriet går ind på en ordning som

-3-

vi synes om, nu de lige har slået én fast, efter alvorlig overvejelse, (der har været statsråd i den anledning), ja der kan komme et nyt ministerium, men det hjælper neppe, for kongen underskriver såmænd aldrig et forslag efter vores hovede.

Nå! om man nu ikke vilde gå så meget ind helt gå ind på den ny ordning, så kunde man dog for at prøve om der kunde gøres noget, foreløbig vælge 9 ind, de kunde jo altid komme ud igen, og Akademiet havde da ikke vundet det mindste. Jeg er nu fuldkommen overbevist om, at når der blev valgt 9 ind, som vilde tage fat, (det at der har været sådan en enighed i at nægte tyder forresten på at man har været [er] noget bange for at komme ind og tage fat,) da kunde der udrettes ikke så lidt, for der er såmænd mange i Akademiet, der vilde være med til forbedringer, til bevis herfor anfører jeg, hvad Du måske ikke ved, at i Akademiets forslag til omordningen (som ministeren jo ellers næsten ganske har brugt,) var bestemt, at professorerne ved skolerne, ligesåvel som de andre medlemmer, skulde falde for aldersgrænsen af 70 år, det har ministeren strøget, for at slippe for at give dem pension, men det beviser, at Akademiet kan se at det er galt med de gamle professorer, og at det nok kan være villigt til forbedringer.

Når der nu rigtig

-4-

blev taget fat, kunde det dog måske nåes at få de pensioner, og andre forbedringer kunde der vist også være blevet, istedetfor som nu da det ?

vel bliver gående i sin gamle tummerum, det havde dog i alt fald været en prøve værd.

Nå! Hvad Dig personlig angår, da kommer det jo ikke mig ved, enten Du skriver på eller ej, men når Du spørger, så svarer jeg, at der dersom jeg havde været valgberettiget og de andre nu ikke vilde gå den vej jeg synes er den rette, så jeg havde dog måske, skønt jeg er ikke sikker på det, fulgt trop, for ikke at svække deres kræfter, da jeg jo hvad tingen selv angår er enig med dem; men som ikke valgberettiget hvor jeg ikke er nødt til at træffe et valg holder jeg mig absolut udenfor, selv om det kunde ske at Akademiet gav én udstillingsmedallien, så kunde man da nægte at tage imod den, og hvert tilfælde kunde man så altid, når man på den måde blev valgberettiget slutte sig til oppositionen, fordi man havde den medalie behøvede man da ikke at støtte Akademiet.

Til slutning vil jeg kun bemærke at jeg finder, det er en væmmelig agitation de har ført der nede, hvad er det for noget at trække op med Søren Kirkegaard og Corsaren, og med at stemple dig, dersom Haselris havde talt om at stemple mig, ved jeg knap om jeg havde dyet mig for at vise ham døren, nå! det kommer jo ganske an på hvordan han kom med det, det ved jeg jo ikke noget om, så jeg skal ikke dømme om den ting.

Nå! nu er klokken 1 og jeg skal til fransk

|i morgen tidlig. Godnat!|

-5-

Brev 15b

17de februar

Ja! I går aftes leverede jeg jo rigtignok en ordentlig lang forklaring, den bliver skam rar for Dig at tykke, nu skal jeg se om jeg idag kan levere noget lystelig, det bliver vist ikke store sager, og først må Du også døde et par forretninger. Jeg var oppe i Hanbergs butik og spurgte, og fik at vide, at det er en tysk, eller måske, ja nu kan jeg skam ikke huske det; en Italiensk tolk som det drejer sig om, vil Du ikke nok lidt snart, for at jeg kan få det besørget inden jeg rejser, lade mig vide, om du så kan huske om den er betalt, jeg har ikke kunnet finde nogen regning på den. Jeg har fået pengene fra fru Lautrup. Der boer nok ingen i Goldschmidts sted, som kan give mig deres adr: siger Cathrine, men jeg skal gå til hans butik, der må jeg vel kunde få den. Du må også endelig snart give mig besked om jeg skal anmelde Dine billeder til udstillingen, ja Arons torp skal der jo ikke, men vel vaskerpigerne og Dit italienske

-6-

de skal være indmeldt inden 10de Marts og Du må lade mig vide, hvad jeg skal kalde dem samt prisen o.s.v. Dine vadskepigier ser rigtig godt ud i rammen, den koste 62 kr, men jeg vil ikke bestemme noget, det skal Du og give mig besked. Husets kasse er snart ganske tom, så jeg ved snart ikke hvordan jeg skal klare Dine udgifter, nå! jeg kommer vel til at låne Dig. Nu håber jeg ikke at jeg har glemt noget af de mange småting som er til bunken.

Ja Cathrine har vist fortalt Dig om den store opera, som vi skal optræde i, Du går ganske vist og slikker dig om munden, når jeg fortæller at jeg skal kysse alle damerne, undtagen Cathrine, ja når jeg tænker mig om så skal jeg vist heller ikke kysse en lille norsk frøken Gerdrum, men frøken Petersen og en frøken Nivenhøjs (dette er stavet efter ? lyden) skal jeg da, nå! jeg kommer vel til at give nogle smask i luften og se om jeg kan bilde tilskuerne ind at det er kys. Medfølgende fotografier er den overraskelse

-7-

som Ludvig har forberet Dig på, de er blevet til på den måde, at han i julen havde lånt et fotograf aparat, og så gik vi med en mageløs ivrighed og fotograferede, resultaterne er vel ikke glimrende, men de er dog ganske morsomme at have.

| Hør Du ved da vel at frøken Westengård er død for en 14 dage siden. Fru Høyen er meget sløv og lidende. |

-8-

(Du spørger, hvad jeg bestiller, foruden at radere, ja alt muligt omtrænt, men desværre får jeg derfor næsten ingenting udrættet. Det vigtigste er at jeg maler mig selv, men hvad mon det bliver til?) Nå nu må jeg skam standse, dersom jeg vil have middagsmad i dag, for brevet må ikke ligge til i morgen. Jeg skal hilse fra Molktes og mange, mange andre. Hils Du også og lev vel. Niels

Rosenvænget 18. Feb. 1883.

Hjære Jakobine. Devars

Du beder om at høre min mening, vel! den er, at det vilde være galsskab om vi unge udelukkende var skildt. Der var jo nok lidt tale om det lige efter Nytaar, men husker jeg ikke, bestemt om det spørgsmål var fremme paa vores møde, men jeg synes ^{at} ~~det~~ ^{var det} ~~og~~ at det lige straks blev besluttet, ikke at gøre noget ~~specielt~~ ~~i den~~ ~~ve~~ ~~op~~ ~~position~~ ~~elt~~ ~~skridt~~ ~~der~~. I hvert tilfælde har alle her hjemme meget nylig været med til at vælge til udstillingskomiteen, og naar de lige har det, vilde det da være latterligt ikke at vilde udstille, og hvorfor gøre sig selv latterlig? Så burde man ikke heller have valgt at og modtaget valg til den ting. Udstillingskomiteen er Blache, Exner, Stein, Hansen, Jendoff, Thotyer, Stein, og naturligvis is. Meldahl. Du skriver at det skulde være for at vise at de unge har mindst ligeså megen dygtighed som lemmene, det tror jeg er aldeles unyttigt; skulde det være de ældre ~~så~~ ~~dygtighed~~ ~~vise~~, så siger jeg, at de meget godt kan se det naar der udstilles samlet, og er der nogen som ikke kan det, så kan det det samlet heller ikke naar der udstilles hver for sig. Skulde det være publicum, så er det sømænd ligeså overflødig, for alle bladene er jo hvert for sig enige om at bearbejde det sådan i den henseende, så at der snarere var grund til at gøre noget, for at vise det, at de lemmene ikke består af latter tjør.

Da jeg havde fået Dit brev, hvor Du fortæller, at Du havde forstrevet Dig til Hasselris eller Fartmand, eller hvad det nu var Du havde ~~gjort~~ ~~gjort~~, ~~hvor~~ vilde

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

jeg straks have skrevet til Dig, men det blev
slet ikke noget, og jeg har gaaet og lidt travlt,
og jeg vil ikke have, og har de, som jeg
vil ikke have, at fortælle, det har lidt
skrevet for mig. Den dag med med
adressen her der jo mere mening,
end den i udstillingen, men jeg er dog
ikke af samme mening som Du.
Efter hvad jeg har kunnet mærke, er
grunden til nægelsen egentlig den, at man
synes, at der skal ingen ting se vendt
ved den nye reform af Akademiet, man
siger, I mod 23 det er jo intet andet, at
man jo ingen ting sætter igennem, og
man finder at grundlaget (mens selve
suppleringen) er min gæst, og vil derfor
ikke arbejde på det. Min mening
er ganske vist også at grundlaget er
galt, men jeg synes at man dog
skal arbejde på det indtil videre,
fordi jeg ikke kan få i mit hoved
at der ingen ting er vendt, forlængst
er det ganske vist ikke noget, men en
gang vilde de (når man var gæst ind
på reformen) der findes selvudviklingen
oplyst, dog blive i flertal der i Akademiet,
og de vilde det rettes tilbage som Komité
til den ordning vi ønsker, og det vilde dog
sikkert ikke være nogen enighed inden det
vilde ske, de fleste inde i Akademiet er
gamle, jeg indser heller ikke at man
ad den vej man går skal komme hurtig
til målet, for der er ingen grund til at
habe, som man havde i for, at Kongen og
ministeriet går ind på en ordning som
vi synes om, men de lige kan stå på
fast, efter alvorlig overvejelse (der har været
stettest i den anledning), jo der kan
komme et nyt ministerium, men det betyder
næppe, for Kongen understøtter den end
aldrig et forslag efter vores hoved.
Når om man nu ikke vilde gå det
ind, så ville det på den ny ordning,
så kunde man dog for at prøve om
der kunde gøres noget, forlængst vilde
I ind, de kunde jo altid komme ud
igen, og Akademiet havde da ikke
vundet det mindste. Jeg er nu færdig.
Kommer overbevist om, at når der blev
valgt I ind, som vilde tage fat, (det
at der her været sådan en enighed i at
næste tydelig forresten på at man træder
vædet noget bang for at komme ind
og tage fat,) de kunde det adværte ikke
så lidt, for der er såmænd mange
i Akademiet der vilde være med til
forbedringen, til hvis hofte anfører
jeg, hvad Du måske ikke ved, at
i Akademiet forslag til omordningen
(som ministeren jo ellers næsten ganske
har brugt) var bestemt, at professorerne
ved Hølsene, ligesåvel som de andre
medlemmer, skulde falde for aldersgrænse
af 70 år, det har ministeren strøget, for
at slippe for at give dem pensioner,
men det beviser, at Akademiet kan
se at det er galt med de gamle professorer
og at det nok kan være villet til
forbedringen, i hvad der nu rigtig blev

taget fat, kunde det dog måske naars at
fa^o de pensioner, og andre forbeholdninger
kunde der vist ogsaa være blevet, istaadtfor
som nu da det vel bliver gaaende i sin
gamle tunnervum, det havde dog i alt
fald været en prøvne værd.

Nå! Hvad Dig personlig angår, da kommer
det jo ikke mig ved, enten Du skriver på
eller ej, men når Du spørger, så svarer
jeg, at dersom jeg havde været valgberettiget
og de andre nu ikke vilde gå den vej
jeg synes er den rette, så havde jeg dog
måske, skønt jeg er ikke tilbøjelig på det,
fulgt trods, for ikke at svædne deres kredse,
da jeg jo hvad tingene selv angår er
enig med dem: men som ikke valgberettiget
trods jeg ikke er nødt til at træffe et valg,
holder jeg mig absolut udenfor, selv om
det kunde ske at Akademiet gav en udstilling
medallion, så kunde man da nægte at tage
imod den, og i hvert tilfælde kunde man
så altid, når man på den måde blev valgt
berettiget, slutte sig til oppositionen,
fordi man havde den medalie betydet
man da ikke at støtte Akademiet.

Til slutning vil jeg kun bemærke at
jeg finder, det er en væmmelig agitation
de har ført der ned, hvad er det
for noget at træde op med Søren Kierkegaard
og Consarn, og med at stemple Dig
dersom Kappelvis havde talt om at stemple
mig, ved jeg knapt om jeg havde dygt mig
for at vise ham døren, nå det kommer
jo ganske an på hvordan han kom med
det, det ved jeg jo ikke noget om, så
jeg skal ikke domme om den ting.

Nå nu er klokken 1 og jeg skal til fransk

17de Febr

Jā. I går aftes leverede jeg jo rigtig nok en
ordentlig lang forklaring, den bliver skam
nå for Dig at tykke, nu skal jeg se
om jeg idag kan levere noget lystelig,
det bliver vist ikke store sager, og
først må Du også sige et par formin-
ninger. Jeg var oppe i Haubergs butik
og spurgte, og fik at vide, at det
er en tysk, eller måske, ja nu kan jeg
skam ikke huske det, en Italiensk tolt
som det drejer sig om, vil Du ikke
nok lidt snart, for at jeg kan få
det bestemt inden jeg rejser, lade
mig vide, om Du så kan huske om
den er betalt, jeg har ikke kunnet finde
nogen regning på den. Jeg har fået
pengene fra fru Lantzen. Der boer nok
ingen i Goldschmidts sted, som kan give
mig deres adr. siger Cathrine, men jeg
skal gå til hans butik, der må jeg
vel kunde få den. Du må også
endelig snart give mig besked om
jeg skal anmelde Dine billeder til
udstillingen, ja Aarstorp skal der jo
ikke, men vel vaskerisere og Dit italiensk

de skal være indmeldt inden 10de Marts
og Du må lade mig vide, hvad jeg skal
kalde dem samt prisen o.s.v. Dine
vadskepriser ser rigtig godt ud i rammen,
den koste 62kr, men jeg vil ikke
bestemme noget, det skal Du og give
mig besked. Husets kasse er snart
ganske tom, så jeg ved snart ikke hvordan
jeg skal klare Dine udgifter, når jeg
kommer vel til at løse Dig. Nu håber
jeg ikke at jeg har glemt noget af den
mange stunting som er til brude.
Ja Cathrine har vist fortalt Dig om
den store opera, som vi skal optræde
i, Da går vist og slukker Dig om
munden, når jeg fortæller at
jeg skal kysse alle damerne, undtagen
Cathrine, ja når jeg tænker mig om
så skal jeg vist heller ikke kysse en
lille norsk frøken Gerdoum, men
frøken Petersen og en frøken Nivenbrøjs
(dette er stamt efter ~~marret~~ lyden) skal
jeg da, når jeg kommer vel til at give
noget smask i luften og se om jeg kan
bilde tilskuerne ind et det er kys.
Medfølgende fotografier er den overraskelse

som Ludvig har forberet Dig på, de er
blevet til på den måde, at han i jule-
havde lånt et fotografapparat, og så
gik vi med en magels irrighed og foto-
graferede, resultaterne er vel ikke glim-
rende, men de er dog ganske morsomme
at have. men de er ikke store
er lidt for en 14 dages tid. fra Høje
Her Du ved de vil at frette W. Lang

(Du spørger, hvad jeg bestiller, foruden
at rade, ja alt muligt omtrødt,
men desværre får jeg derfor næsten
ingen ting udrettet. Det vigtigste er
at jeg maler mig selv, mig hvad mon
det bliver til?) Nå nu må jeg skam
standse, dersom jeg vil have middagsmad
i dag, for brevet må ikke ligge til i morgen.
Jeg skal hilse fra Holthe og mange, mange
andre, hils Du også og lev vel. Niels.